

Stadsbyggnadsförvaltningen
Tjänsteskrivelse

Datum: 2026-04-24
Diarienummer: KSN-2026-00440
Kommunstyrelsen

Handläggare:
Joakim Grönlund

Kompletterande yttrande avseende ansökan om tillstånd att inrätta helikopterflygplats, Luftburen intensivvård, Akademiska sjukhuset

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. **att** avge kompletterande yttrande till Transportstyrelsen enligt bilaga 1.

Ärendet

Region Uppsala har ansökt om tillstånd hos Transportstyrelsen för en ny helikopterflygplats för luftburen intensivvård. På Transportstyrelsens begäran lämnade Uppsala kommun den 4 februari 2026 ett yttrande över denna ansökan. Med anledning av andra remissinstansers inkomna yttrandens ser Uppsala kommun att det finns anledning att komplettera sitt yttrande i vilket kommunen utvecklar sitt resonemang i vissa frågor av särskild betydelse för Region Uppsalas tillståndsansökan.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsbyggnadsförvaltningen

Föredragning

Tillsammans har Region Uppsala och Uppsala kommun identifierat fastigheten Danmarks-Säby 6:25 som en lämplig ny helikopterflygplats för Region Uppsalas luftburna intensivsjukvård. Behovet av en ny bas för denna verksamhet är stort och tidskritiskt eftersom Försvarmaktens expansion av F16 medför att nuvarande civila helikopterbas inom Ärna behöver stängas ner. Det identifierade läget för en ny civil helikopterbas är alldeles intill Viktoria Brandstation i Östra Fyrislund. Via en sådan

samlokalisering av flera blåljusmyndigheter bedöms även betydande synergier av både ekonomisk och verksamhetsrelaterad art skapas vilket bidrar till att stärka samhällets förmåga inom dessa områden. I sammanhanget noteras att Viktoria Brandstation i realiteten är konstruerad som en civilförsvarsanläggning vars särskilda kvaliteter lämpligen bör komma så många blåljusmyndigheter som möjligt tillgodo.

I Region Uppsalas tillståndsansökan hos Transportstyrelsen för ny helikopterflygplats har, utöver Uppsala kommun, Trafikverket, Försvarmakten och Länsstyrelsen yttrat sig. Med anledning av innehållet i övriga remissinstansers yttrande ser Uppsala kommun ett behov av att komplettera sitt tidigare yttrande och där utveckla sitt resonemang i vissa detaljplanfrågor av betydelse för Transportstyrelsens prövning av Region Uppsalas tillståndsansökan.

Eftersom det är av stor vikt att ambulanshelikopterförmågan kan upprätthållas utan ett långvarigt avbrott och då det av Region Uppsala och Uppsala kommun gemensamt identifierade nya flygplatsläget bedöms vara optimalt utifrån ett flertal samhälleliga aspekter föreslås att Uppsala kommun, genom kommunstyrelsen, fattar beslut om förvaltningens förslag till kompletterande yttrande till Transportstyrelsen.

Ekonomiska konsekvenser

Samarbetet mellan Region Uppsala och Uppsala kommun i syfte att möjliggöra en ny helikopterflygplats inom Danmarks-Säby 6:25 vilar på en gemensam avsiktsförklaring (KSN-2025-04103). Av avsiktsförklaringen följer att resultatet av detta samarbete ska vara i stort sett kostnadsneutralt för Uppsala kommun. Yttrandet som sådant bedöms därför inte medföra några ekonomiska konsekvenser.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 24 april 2026
- Bilaga 1, Förslag till kompletterande yttrande
- Bilaga 2, Ursprungligt svarsyttrande från Uppsala kommun daterat 4 februari 2026

Stadsbyggnadsförvaltningen

Christian Blomberg
Stadsbyggnadsdirektör

Birgitta Pettersson
Stadsdirektör

Kommunstyrelsen
YttrandeTransportstyrelsen
luftfart@transportstyrelsen.se
Robert.Jangfall@transportstyrelsen.seHandläggare:
Joakim Grönlund

Kompletterande yttrande avseende ansökan om tillstånd att inrätta helikopterflygplats, benämnd Luftburen intensivvård, Akademiska sjukhuset

Bakgrund

Transportstyrelsen har remitterat Uppsala kommun angående Region Uppsalas ansökan om tillstånd för ny helikopterflygplats. Uppsala kommun har besvarat remissen via ett tidigare yttrande daterat 2026-02-04.

På begäran av Region Uppsala och med anledning av frågor som Länsstyrelsen lyft i dess yttrande 2026-03-23 (dnr 543-2026) önskar Uppsala kommun tillägga följande.

1. Plan- och bygglovsförutsättningar

Länsstyrelsen efterlyser en tydligare argumentation i frågan om den nya flygplatsens överensstämmelse med detaljplanen och, i anslutning därtill, ett tydligare resonemang även i frågan om så kallad liten respektive mindre avvikelse.

En viktig utgångspunkt för kommunens analys av situationen är fastigheten Danmarks-Säby 6:25s geografiska läge (härefter ”flygplatsen”). Här avser kommunen inte enbart flygplatsens läge i staden utan även flygplatsens mer precisa läge inom Östra Fyrislund (härefter ”området”).

Utifrån läget i staden konstaterar kommunen att en flygplats i detta läge bland annat möter verksamhetsanknutna krav på funktionell närhet till universitetssjukhuset.

Utifrån ett plan- och bygglovs perspektiv är det dock flygplatsens läge i området som är av betydelse. Flygplatsen är tänkt att lokaliseras dikt an fastigheten Danmarks-Säby 6:5 (härefter ”Viktoria Brandstation”). Viktoria Brandstation är i realiteten en funktionell och väl underhållen civilförsvarsanläggning med byggår 1989. Viktoria Brandstation är med andra ord utformad utifrån det kalla krigets kravställningar och innehåller därmed särskilda funktioner som, givet omvärldsläget, återigen har stor samhällelig betydelse. I sammanhanget bör också noteras att detaljplanen för Viktoria Brandstation endast

innehåller användningsbestämmelserna J och K, men ändå uttryckligen tillåter helikopterverksamhet. Aktiv helikopterflygplatsverksamhet har också bedrivits inom Viktoria Brandstation fram till mitten av 1990-talet. Att återuppta sådan verksamhet på exakt den tidigare platsen är dock inte längre möjligt givet angränsande ny bebyggelse.

Att lokalisera flygplatsen till det avsedda läget är således inte främmande för området i stort. Vidare möjliggörs sådana viktiga synergier mellan samhällets blåljusmyndigheter att det är svårt att landa i en annan slutsats än att avsedd samlokalisering ger de bästa förutsättningarna för områdets mest ändamålsenliga användning.

I anslutning härtill önskar kommunen framhålla den metod som lagstiftaren anvisat för tillämpningen av PBL 9:60. Angående åtgärder som kan tillåtas med stöd av denna bestämmelse uttalas att bedömningen behöver ske utifrån ”... *förutsättningarna i det enskilda fallet, bl.a. utifrån vad planen avser möjliggöra i övrigt, vad som redan tidigare finns på platsen och i omgivningen samt angelägenheten i de behov som förutsätter den nödvändiga åtgärden.*” (prop. 2013/145:126 s. 180).

Av relevans är även det av lagstiftaren uttalade syftet med PBL 9:60, det vill säga viljan att möjliggöra ”... *sådana avvikelser som är nödvändiga för att kunna tillgodose behov som inte förutsågs när detaljplanen utformades, förutsatt att behoven framstår som angelägna utifrån allmän synpunkt.*” (a. prop. s. 180).

Många behov som nu följer av omvärldsläget är angelägna och nödvändiga att hantera utifrån allmän synpunkt. Dessa behov var också svåra att förutse vid framtagandet av den aktuella detaljplanen. En placering av flygplatsen i nu avsett läge bidrar till att möta dessa behov samtidigt som ambulanshelikopterns uppenbart samhällsnyttiga funktion i sig kan säkerställas. Denna funktion är annars i fara givet Forsvarsmaktens krav att ambulanshelikoptern skyndsamt omlokaliseras från det nuvarande läget inom Ärna flottiljområde.

Om man tar samtliga relevanta omständigheter i beaktande, blir kommunens samlade bedömning att PBL 9:60 skulle vara tillämpbar i ett bygglovsärende för en flygplats av ifrågavarande slag och i det avsedda läget.

Sammanfattningsvis vidhåller kommunen den principiella bedömningen att det är förenligt med detaljplanens syfte med en helikopterflygplats för luftburen intensivvård inom Danmarks-Säby 6:25 och att sådan verksamhet endast skulle innebära en mindre avvikelse från detaljplanen i luftfartslagens mening respektive endast en liten avvikelse i plan- och bygglagens mening.

På de skäl som ovan anförts vidhåller kommunen även bedömningen att den aktuella flygplatsverksamheten (åtgärden) kan anses vara av begränsad omfattning och dessutom nödvändig för att området ska kunna nyttjas på mest ändamålsenligt sätt.

2. Övriga frågor

Flygbuller, bränslehantering, luftfart och transporter

Länsstyrelsen lyfter fram frågor som rör flygbuller, bränslehantering, luftfart och transporter. Kommunen delar Länsstyrelsens uppfattning om frågornas betydelse. Samtidigt bedömer kommunen att frågorna bäst hanteras i sak inom ramen för en kommande bygglovsprövning.

Utifrån det underlag som Region Uppsala hittills har tillhandahållit, i egenskap av huvudman för den kommande flygplatsen, har kommunen gjort den preliminära bedömningen att samtliga sakfrågor synes möjliga att lösa inom gällande regelverk.

Kulturmiljö och markföreningar

Länsstyrelsen pekar på frågor relaterade till kulturmiljö och markföreningar på platsen. Kommunen har inga synpunkter på Länsstyrelsens förslag till hantering av dessa frågor. Dock kan det tilläggas att Brandförsvarets pågående arbete med markföreningarna skulle underlättas av den samordning över fastighetsgräns som möjliggörs av en sametablering av blåljusmyndigheter.

Erik Pelling

Ordförande

John Hammar

sekreterare

Kommunstyrelsen
YttrandeTransportstyrelsen
luftfart@transportstyrelsen.se
Robert.Jangfall@transportstyrelsen.seHandläggare:
Ola Kahlström

Yttrande avseende ansökan om tillstånd att inrätta helikopterflygplats, benämnd Luftburen intensivvård, Akademiska sjukhuset

Bakgrund

Uppsala kommun har under det senaste året intensifierat samarbetet med Uppsala garnison på grund av den omfattande utbyggnaden av deras verksamhet. Syftet är bland annat att kommunen ska bidra till att hålla de snäva tidplaner som krävs för garnisonens arbete för att stärka rikets säkerhet.

Det betyder i sin tur att omlokaliseringen av Akademiska sjukhusets luftburna intensivvård har en mycket snäv tidplan, och det har därför varit nödvändigt att hitta en plats som är möjlig utifrån de förutsättningarna. Den plats som har hittats uppfyller kriterierna.

Planförutsättningar

I en bygglovsprövning skulle en helikopterflygplats på den aktuella fastigheten innebära en avvikelse från detaljplanen. Planen anger kontor- och industriverksamhet (KJ).

Avvikelsen bedöms vara förenlig med detaljplanens syfte. Dels kommer en helikopterflygplats inte att påverka andra fastigheters verksamheter på ett negativt sätt. Dels är service och underhåll av helikoptrar en verksamhet av industriell karaktär. Den aktuella fastigheten klarar den tänkta helikopterflygplatsens behov väl, och området som berörs blir därför begränsat.

Den aktuella fastigheten ligger i ett område som omfattas av flera detaljplaner. I intilliggande detaljplan finns en uttalad inriktning på utryckningsverksamhet, och närheten till helikopterflygplatsen skulle innebära stora samordningsvinster och möjligheter för den befintliga blåljusverksamheten. Det finns ett behov av att kunna

anordna en helikopterflygplats, vilket skulle leda till att området kan användas på ett mer ändamålsenligt sätt.

Sammantaget är kommunens bedömning att bygglov med avvikelse kan ges med stöd av 9 kap. 60 § 2 p PBL.

För att uppnå personsäkerhet vid användning av den södra inflygningsvägen, behöver man stänga av Långtradargatan för allmänheten. Gatan är allmän plats, och det kommer att krävas ett tillstånd från polismyndigheten för att ta den i anspråk och hålla obehöriga ute genom ett stängsel. Processen för att få polistillståndet har inletts, och Uppsala kommun räknar med att kunna erhålla ett svar i tillståndsärendet innan Transportstyrelsen går till beslut.

Utvecklingsmöjligheter

Uppsala kommun ser möjligheten att i det längre perspektivet utreda ett sammanhängande område för de olika utryckningsverksamheterna genom planläggning, eftersom platsen gränsar till såväl en brandstation som en övningsplats för räddningstjänsten. I en sådan planläggning kan man pröva möjligheten både att ge ett mer uttalat planstöd för ambulanshelikoptern och att låta delar av nuvarande Långtradargatan övergå till kvartersmark med samma markanvändning som grannfastigheterna.

Erik Pelling

Ordförande

John Hammar

sekreterare